

KONČNO POROČILO O PREDHODNI ARHEOLOŠKI RAZISKAVI:

**Arheološka raziskava ob vzpostavitvi vodnih habitatov za
hribskega urha na Ljubljanskem barju**

EŠD: 9368, 11819, 24390, 529, 21, 190

Št. soglasja za raziskavo: 62240-298/2020/2

Vodja raziskave: Ines Klokočovnik, univ. dipl. arheol.

Datum izvedbe terenskih del: 28. 10. 2020 - 09. 11. 2020

Avtor poročila: Bogo Klezin, univ. dipl. arheol.

Ljubljana, 30. 12. 2020

KONČNO POROČILO O PREDHODNI ARHEOLOŠKI RAZISKAVI:

**Arheološka raziskava ob vzpostavitvi vodnih habitatov za
hribskega urha na Ljubljanskem barju**

EŠD: 9368, 11819, 24390, 529, 21, 190

Št. soglasja za raziskavo: 62240-298/2020/2

Vodja raziskave: Ines Klokočovnik, univ. dipl. arheol.

Datum Izvedbe terenskih del: 28. 10. 2020 - 09. 11. 2020

Avtor poročila: Bogo Klezin, univ. dipl. arheol.

KAZALO VSEBINE

1	POGLAVJE A.....	3
1.1	Podatki o raziskavi.....	3
1.2	Opis poteka raziskave.....	4
1.3	Pregledni načrt raziskave	6
1.4	Fotografije značilnih kontekstov in najdb	7
2	POGLAVJE B.....	8
2.1	Podatki o raziskavi.....	8
2.2	Uvod	10
2.2.1	Opis motivov in ciljev raziskave	10
2.2.2	Opis poteka raziskave.....	10
2.2.3	Opis uporabljenih postopkov in tehnik.....	11
2.3	Rezultati	12
2.3.1	Opis rezultatov in njihova predhodna interpretacija.....	12
2.3.2	Opis območja raziskave.....	12
2.3.3	Pregledni načrti raziskave	15
2.3.4	Seznam stratigrafskih ali drugih opazovanih enot z opisi	16
2.3.5	Opredelitev najdišča in interpretacija rezultatov	24
	PODATKI O ARHIVU	25
	SEZNAM UPORABLJENIH VIROV.....	26
	PRILOGA 1: NAČRT ZA IZVEDBO POSAMEZNIH POSEGOV	27
	PRILOGA 2: SEZNAM NAČRTOVANIH HABITATOV ZA HRIBSKEGA URHA	29
	PRILOGA 3: NAČRT ARHEOLOŠKE RAZISKAVE (LISTI 1 – 7)	32

1 POGLAVJE A

1.1 Podatki o raziskavi

- Št. soglasja za raziskavo: 62240-298/2020/2.
- Koda raziskave: 20 - 0322.
- Ime najdišča: Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko Barje; Ig – Kolišča na Igu; Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko Barje.
- Naselje: Dobrova, Ig, Lanišče, Tomišelj, Ljubljana.
- Občina: Ig, Škofljica, Dobrova – Polhov Gradec, Ljubljana.
- Katastrske reference: parc. št. 2292/3 - k. o. Vič; 717, 1523/5 - obe k. o. Lanišče; 786, 652, 660, 663, 686/5, 1114, 1115 - vse k. o. Ig; 1645/1, 1564/1, 983, 994, 1054 - vse k. o. Tomišelj; 1080/90, 1081/70, 1081/50, 1081/35, 1081/40 - vse k. o. Trnovsko predmestje; 2098 - k. o. Vič; 2554/5 - k. o. Dobrova.
- EŠD: 9368, 190, 11819.
- Vrsta najdišča: nepremična kulturna dediščina.
- Okvirna datacija najdišča: prazgodovina, rimsko obdobje, srednji vek.
- Razlog za izvedbo raziskave: gradnja.
- Vrsta raziskave: predhodna arheološka raziskava.
- Raziskovalni postopek: arheološka raziskava ob gradnji.
- Posebne okoliščine raziskave: /.
- Izvajalec: Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija.
- Vodja raziskave: Ines Klokočovnik, univ. dipl. arheol.
- Trajanje terenskih del raziskave: 28. 10. 2020 - 09. 11. 2020.
- Način ureditve lokacije ali območja raziskave po končani raziskavi: sprostitev za gradnjo.
- Avtor poročila: Bogo Klezin, univ. dipl. arheol.

1.2 Opis poteka raziskave

V poročilu predstavljamo rezultate arheološke raziskave ob vzpostavitvi vodnih habitatov za hribskega urha na Ljubljanskem barju na katastrskih parcelah št. 2292/3 - k. o. Vič; 717, 1523/5 - obe k. o. Lanišče; 786, 652, 660, 663, 686/5, 1114, 1115 - vse k. o. Ig; 1645/1, 1564/1, 983, 994, 1054 - vse k. o. Tomišelj; 1080/90, 1081/70, 1081/50, 1081/35, 1081/40 - vse k. o. Trnovsko predmestje; 2098 - k. o. Vič; 2554/5 - k. o. Dobrova.

Raziskavo je izvedlo podjetje Avgusta d.o.o., pod vodstvom Ines Klokočovnik, univ. dipl. arheol. in nadzorom dr. Maje Bricelj, univ. dipl. arheol., konservatorske svetovalke na ZVKDS Ljubljana. Arheološka raziskava je bila opravljena med 28. 10. 2020 in 09. 11. 2020. Raziskovalno institucijo Avgusta d.o.o. so pri izvedbi zastopali Gregor Zupančič, Janez Rupnik, Ines Klokočovnik, Klemen Dremelj in Bogo Klezin.

Lokacije zemeljskih posegov se nahajajo znotraj arheološko zaščitenih območij Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko Barje (EŠD: 11819); Ig – Kolišča na Igu (EŠD: 190); Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko Barje (EŠD: 9368).

Z zemeljskimi deli smo pričeli 28. 10. 2020. Za namen vzpostavitve novih vodnih habitatov za hribskega urha je bilo skupaj izkopanih 38 luž in 3 mlake. Izkopi so potekali na 18 različnih lokacijah¹ na vzhodni polovici Ljubljanskega barja. Gre za plitve izkope, ki so v najglobljem delu segali od 30 cm do 80 cm v globino. Le v posamičnih primerih so na dnu segali do srednje razkrojene organske plasti šote in glineno meljastih depozitov (polžarice). Z raziskavo smo zaključil 09. 11. 2020.

Drobnih arheoloških najdb ni bilo odkritih. Arheološka raziskava ni dala novih podatkov o poselitvi obravnavanega območja.

¹ Na Lokaciji 15 je bil, poleg izkopa za lužo, narejen izkop mlake za močvirsko sklednico.

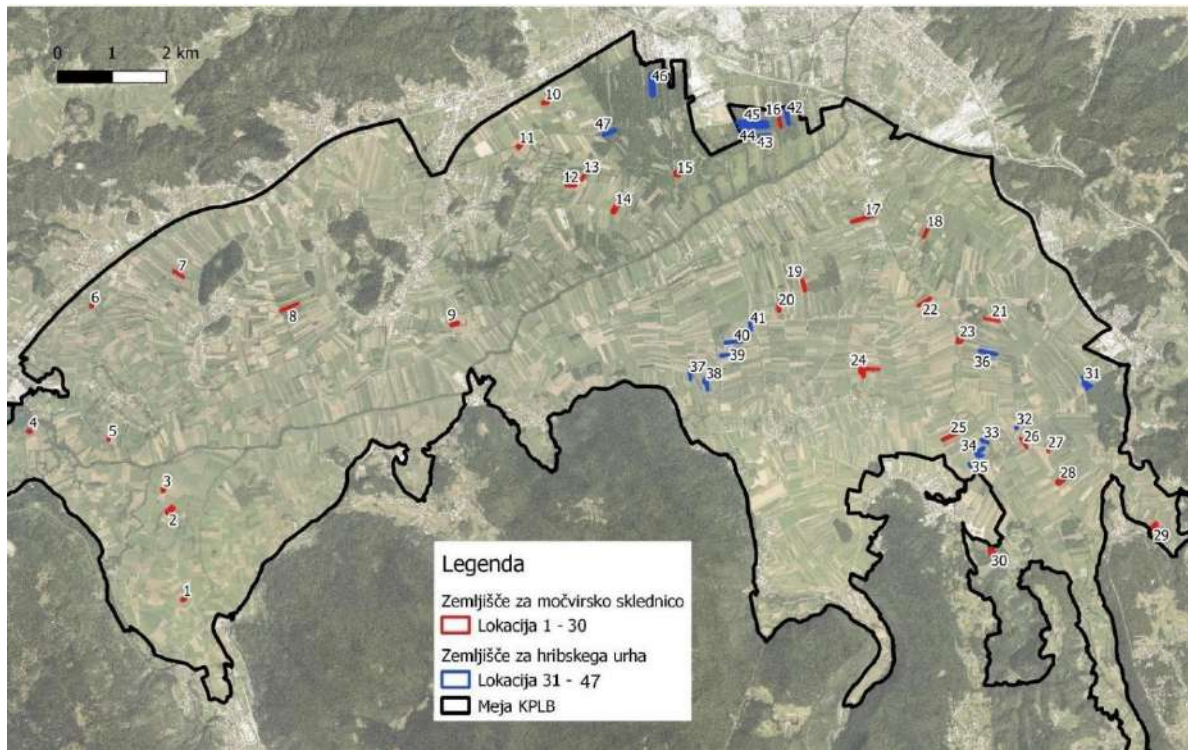
Slika 1: Pogled na lužo na lokaciji št. 39 (k .o. 1702 Tomišelj).
Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

Slika 2: Pogled na izkop luže na lokaciji št. 34 (k. o. 1700 Ig).
Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

1.3 Pregledni načrt raziskave

Pregledni načrti raziskave so zaradi večjega števila, predstavljeni v prilogi. Na tem mestu predstavljamo karto Ljubljanskega barja z vrisanimi lokacijami predvidenih zemeljskih posegov za vzpostavitev vodnih in kopenskih habitatov za močvirsko sklednico in hribskega urha. Karto je izdelal javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje. Lokacije predvidenih habitatov za hribskega urha so označene z modro barvo.

Slika 3: Karta predvidenih lokacij vzpostavitve habitatov za hribskega urha in močvirsko sklednico.
Načrt izdelal: Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje.

1.4 Fotografije značilnih kontekstov in najdb

Slika 4: Pogled na izkopano lužo na lokaciji št. 46 (k. o. 1723 Vič).
Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

Slika 5: Pogled na izkopano lužo na lokaciji št. 33 (k. o. 1700 Ig).
Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o. .

2 POGLAVJE B

2.1 Podatki o raziskavi

- Št. soglasja za raziskavo: 62240-298/2020/2.
- Koda raziskave: 20 - 0322.
- Ime najdišča: Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko Barje; Ig – Kolišča na Igu; Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko Barje.
- EŠD: 9368, 190, 11819.
- Naselje: Dobrova, Ig, Lanišče, Tomišelj, Ljubljana.
- Občina: Ig, Škofljica, Dobrova – Polhov Gradec, Ljubljana.
- Katastrske reference: parc. št. 2292/3 - k. o. Vič; 717, 1523/5 - obe k. o. Lanišče; 786, 652, 660, 663, 686/5, 1114, 1115 - vse k. o. Ig; 1645/1, 1564/1, 983, 994, 1054 - vse k. o. Tomišelj; 1080/90, 1081/70, 1081/50, 1081/35, 1081/40 - vse k. o. Trnovsko predmestje; 2098 - k. o. Vič; 2554/5 - k. o. Dobrova.
- Lastnik zemljišča: Republika Slovenija. Dokončni ali začasni upravitelj je Javni zavod, Krajinski park Ljubljansko barje, Podpeška cesta 380, 1357 Notranje Gorice.
- Kartografske reference: DTK25: 114 POLHOV GRADEC, 115 BREZOVICA PRI LJUBLJANI, 116 LJUBLJANA, 133 VRHNIKA, 134 RAKITNA, 135 IG. TTN5: VRHNIKA 38, VRHNIKA 29, VRHNIKA 28, VRHNIKA 27, VRHNIKA 19, VRHNIKA 18, VRHNIKA 30, LJUBLJANA J1, J2, J3, J11, J12, J13, J14, J15, J21, J22, J23, J24, J25, J26 J35, J36. Koordinate: GKX1: 464382.53, GKY1: 93353.38, GKX2: 465387.41, GKY2: 91815.36, GKX3: 457515.18, GKY3: 96494.49.²
- Vrsta najdišča: nepremična kulturna dediščina.
- Okvirna datacija najdišča: prazgodovina rimsko obdobje, srednji vek.
- Razlog za izvedbo raziskave: gradnja.
- Vrsta raziskave: predhodne arheološke raziskave.
- Raziskovalni postopek: arheološko dokumentiranje/raziskava ob gradnji.
- Posebne okoliščine raziskave: /.
- Izvajalec: Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija.
- Odgovorna oseba izvajalca: Gregor Zupančič.
- Vodja raziskave: Ines Klokočovnik, univ. dipl. Arheol.
- Namestnik vodje raziskave: Klemen Dremelj, univ. dipl. Arheol.

² Kartografske refernce: Spletni vir 5: Geopedia, dostop 30. 12. 2020. Podatki o koordinatah: Spletni vir 4: Atlas okolja, dostop 30. 12. 2020.

- Strokovni sodelavci: Bogo Klezin, univ. dipl. arheol.
- Vir financiranja: Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, Podpeška cesta 380, 1357 Notranje Gorice. Naložba je del kohezijskega projekta PoLJUBA in jo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.
- Nadzornik: dr. Maja Bricelj, univ. dipl. arheol., konservatorska svetovalka.
- Pristojna območna enota ZVKDS: Ljubljana, Tržaška cesta 4, 1000 Ljubljana.

24. Trajanje terenskih del raziskave: 28. 10. 2020 - 09. 11. 2020.

- Mestočasne hrambe arhiva najdišča: Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija.
- Način ureditve lokacije ali območja raziskave po končani raziskavi: sprostitev za gradnjo.
- Ogroženost: gradnja.

2.2 Uvod

2.2.1 Opis motivov in ciljev raziskave

Investitor, Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, Podpeška cesta 380, 1357 Notranje Gorice skupaj s partnerji izvaja projekt »Obnovitev in ohranjanje mokrotnih habitatov na območju Ljubljanskega barja« (akronim PoLJUBA), ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija.

Cilj projekta je izboljšati stanje ohranjenosti najbolj ogroženih habitatnih tipov in vrst na Ljubljanskem barju. Med slednje spada tudi hribski urh, za katerega je predvidena vzpostavitev novih vodnih habitatov.

Gradnja vodnih habitatov predstavlja poseg v registrirano nepremično kulturno dediščino (EŠD), ki je v registru nepremične kulturne dediščine vpisana pod imeni Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko Barje (EŠD: 11819); Ig – Kolišča na Igu (EŠD: 190); Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko Barje.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana, je zato izdal kulturnovarstveno soglasje št. 35102-0631/2019-14, s katerim investitorju nalaga, da je potrebno izvesti arheološko raziskavo v obliki arheološkega dokumentiranja ob gradnji. Ministrstvo za kulturo je nato, na podlagi omenjenega soglasja, 7. 8. 2020 izdalo kulturnovarstveno soglasje št. 62240-298/2020/2 za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline.

2.2.2 Opis poteka raziskave

Ekipa podjetja Avgusta, raziskovalna in storitvena dejavnost d.o.o. je, med 28. 10. 2020 in 09. 11. 2020, izvajala arheološko raziskavo/dokumentiranje ob vzpostavitvi vodnih in kopenskih habitatov za hribskega urha. Raziskava je potekala v naseljih Blatna Brezovica, Borovnica, Brezovica, Dobravica, Dobrova, lška Loka, Pijava Gorica, Verd, Tomišelj in Ljubljana, na katastrskih parcelah št. 2292/3 - k. o. Vič; 717, 1523/5 - obe k. o. Lanišče; 786, 652, 660, 663, 686/5, 1114, 1115 - vse k. o. Ig; 1645/1, 1564/1, 983, 994, 1054 - vse k. o. Tomišelj; 1080/90, 1081/70, 1081/50, 1081/35, 1081/40 - vse k. o. Trnovsko predmestje; 2098 - k. o. Vič; 2554/5 - k. o. Dobrova.

Raziskava je potekala pod vodstvom Ines Klokočovnik, univ. dipl. arheol. Namestnik vodje raziskave je bil Klemen Dremelj, univ. dipl. arheol. n nadzorom dr. Maje Bricelj, univ. dipl. arheol., konservatorske svetovalke na ZVKDS Ljubljana. Tehnični del raziskave je opravil strokovni sodelavec, Bogo Klezin, univ. dipl. arheol. Strokovni nadzor je opravila dr. Maja Bricelj, univ. dipl. arheol., konservatorska svetovalka na ZVKD, OE Ljubljana.

Z zemeljskimi deli smo pričeli 28. 10. 2020. Za namen vzpostavitve novih vodnih habitatov za hribskega urha je bilo skupaj izkopanih 38 luž in 3 mlake. Izkopi so potekali na 18 različnih lokacijah³ na vzhodni polovici Ljubljanskega barja. Gre za plitve izkope, ki so v najglobljem delu segali od 30 cm do 80 cm v globino. Le v posamičnih primerih so na dnu segali do srednje razkrojene organske plasti šote in glineno meljastih depozitov (polžarice). Z raziskavo smo zaključil 09. 11. 2020.

Drobnih arheoloških najdb ni bilo odkritih. Arheološka raziskava ni dala novih podatkov o poselitvi obravnavanega območja.

³ Na Lokaciji 15 je bil, poleg izkopa za lužo, narejen izkop mlake za močvirsko sklednico.

2.2.3 Opis uporabljenih postopkov in tehnik

Pri arheološki raziskavi je bilo uporabljeno ročno orodje - trikotno strgalo. Za fotografsko dokumentiranje sta bila uporabljena digitalna fotoaparata Sony Cybershot DSC-W830 in Samsung Galaxy S10 Plus. Pri raziskavi smo uporabljali sestavljive metrske trasirke z razmikom 10 cm. V okviru arheološkega dokumentiranja so bili na grobo očiščeni profili in tlorisi izkopov.

Za namen arheološkega poročila je bil zaradi obsega raziskave narejen izbor 8 dokumentiranih tlorisov izkopanih jam.

2.3 Rezultati

2.3.1 Opis rezultatov in njihova predhodna interpretacija

Arheoloških ostalin v okviru raziskave ni bilo odkritih.

2.3.2 Opis območja raziskave⁴

Ljubljansko barje je eno izmed najjužnejših visokih barij v Evropi ter edini primer nižinskega visokega barja v Sloveniji. Obsega južni del dna Ljubljanske kotline. Zanj je značilno obsežno naplavljenno dno. Deli se na osamelce, osrednjo uravnavo oziroma barje ter na prehoden svet med gričevjem in barjem. Ljubljansko barje se nahaja na tektonsko zelo aktivnem območju, ki ga prečkajo številni prelomi. Ob prelomih so se ugreznili nekateri deli površja. Ponekod je bilo ugrezanje hitrejšo, drugod pa počasnejše. Tako so nastali manjši tektonski jarki (kjer je bilo ugrezanje hitrejšo) ter osamelci (kjer je bilo ugrezanje počasnejše). Celotno Ljubljansko barje je pravzaprav široka tektonska udornina, ki se je začela pogrezati pred približno 2 milijonoma let in se pogreza še danes.⁵

V arheologiji je širše območje poznano po odkritih arheoloških ostalinah koliščarskih naselbin, ki se uvrščajo - z vmesnimi prekinitvami, od približno srede 5. do srede 2. tisočletja pr. n. št. Najmlajša kolišča sodijo v 3. in 2. tisočletje pr. n. št. Prvo kolišče je leta 1875 odkril Karel Deschmann, zadnje pa domačin iz Dola pri Borovnici (Velušček, Toškan, Čufar 2011, 52). Kolišča so bila odkrita na obrobju barja in predstavljajo najbolj jugovzhodne alpske prazgodovinske koliščarske naselbine. Skupaj je bilo odkritih okoli 40 koliščarskih naselbin, od teh sta na seznam UNESCO vpisani dve skupini kolišč iz okolice Iga, kjer so ostanki devetih naselbin.⁶

Na severnem obrobju osamelca Plešivica nahaja verjetna prazgodovinska utrjena naselbina (*EŠD 11417 Plešivica na Barju – Gradišče*), zahodno pa območje mezolitskih lovskih taborov Bluše, Vrbičev hribec in Zamedvedica ter koliščarske naselbine Zamedvedica, datirane v 5. tisočletje pr. n. št. (*EŠD 529 Podplešivica - Arheološko najdišče Roje-Zamedvedica-Bluše*). Na omenjenem območju so bile najdene tudi posamične najdbe iz prazgodovine in ostanki preprostih lesenih čolnov - deblakov. Na obstoj koliščarske naselbine kažejo najdbe številnih prazgodovinskih predmetov ob južnem vznožju osamelca Plešivica (*EŠD 11448 Notranje Gorice - Arheološko najdišče Kušljanov graben*), vzhodno od nje pa so bilo odkriti ostanki koliščarske naselbine, ki je bila glede na najdbe in radiokarbonske datacije poseljena večkrat, in sicer od 4. do 2. tisočletja pr.n.št. (*EŠD 486 - Notranje Gorice - Kolišče Gmajna*). Glede na površinske najdbe kamnitih orodij (mikroliti in sileksi), se vzhodno od območja raziskave domneva tabor mezolitskih (*EŠD 831 Vnanje Gorice - Arheološko najdišče Dobčenica*).⁷

Zahodno od Plešivice, na območju naselja Bevke, se na arheološkem najdišču Brdo (*EŠD 11140 Bevke – Arheološko najdišče Brdo*) in Kostanjevica (*EŠD 11383 Bevke - Arheološko najdišče Kostanjevica*) glede na odkrite sledove litične industrije domnevata tabora mezolitskih lovcev. Leta 1892 je posestnik Seliškar med Kostanjevico, Medvedico in Bevkami našel deblak, omenjajo pa se tudi najdbe ošiljenih kolov in lončenih posod (*EŠD 14 Bevke – Arheološko najdišče Žebravc*). Po pripovedovanju domačina naj bi tudi na območju vzhodno od vasi našli ognjišče in fragmente posod (*EŠD 11141 Bevke*

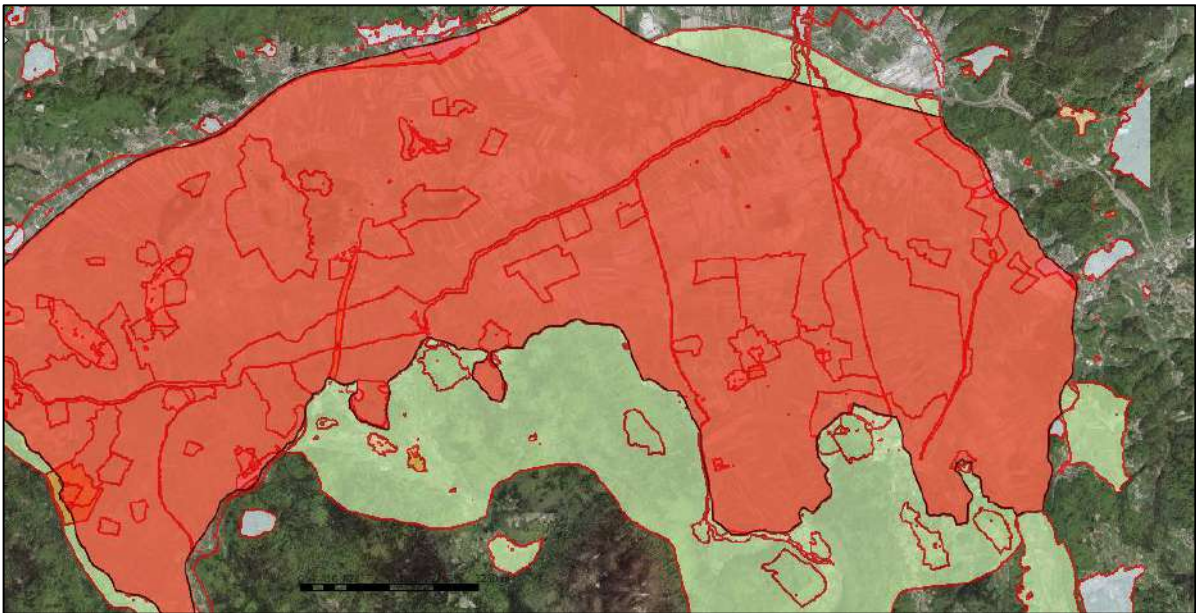
⁴ Razdelek »Opis območja raziskav« sta pripravili Mojca Horjak, univ. dipl. arheol. in Ines Klokočovnik, univ. dipl. arheol.

⁵ Perko, Orožen Adamič 1999, 380-382.

⁶ Splet 1: Ljubljansko barje, dostop 30. 12. 2020.

⁷ Splet 2: Register kulturne dediščine RKD, dostop 30. 12. 2020).

– *Arheološko območje Zaloke*). Na polju poleg griča Medvedica so odkrili pet rimskodobnih novcev. V isto obdobje, natančneje v čas vlade Klavdija, je datiran tudi mejnik, najden v strugi Ljubljanice pod Bevkami. Mejnik dokazuje, da je meja področja Akvileje in Emone v času vlade Klavdija potekala nekje v bližini Bevk. Južno od Bevk so bili na griču Gradišče odkriti temelji zidov ter opeka in fragmenti lončenine (*EŠD 11139 Bevke - Arheološko najdišče Gradišče – Zagradišče*). Na nizki vzpetini sredi vasi stoji cerkev sv. Križa (*EŠD 2833 Bevke – Cerkev sv. Križa*), ki se v virih prvič omeni leta 1528.⁸ Na območju Borovnice je bila leta 1854, ob gradnji železniškega viadukta, najdena kamnita kladivasta sekira.⁹ Neposredno v kraju Dol pri Borovnici je bila na arheološkem najdišču Polanca (*EŠD 14911*) najdena človeška lobanja, ki glede na lego v barjanskih depozitih pripada času kulture kolišč torej v bakreno ali začetek zgodnje bronaste dobe. V bližini, severovzhodno od Bistre, se nahajata večje arheološko najdišče Črni graben-Dušanovo (*EŠD 29127*), kjer so bili odkriti sledovi verjetno dveh koliščarskih naselbin iz 3. tisočletja pr. n. št., naprej, proti severovzhodu, ob Ljubljani, pa se nahaja še arheološko najdišče Blato (*EŠD 29483*), ki pa je mlajše, iz časa zatona koliščarske dobe na Ljubljanskem barju v srednji bronasti dobi..¹⁰ Severovzhodno od Borovnice pa se nahaja arheološko najdišče Založnica (*EŠD 11411*), ki leži v barjanskem zalivu pod vasjo Kamnik pod Krimom. Gre za najdišče odkrito leta 1954, datirano pa je v čas 3. in 2. tisočletja..¹¹

Slika 6: EŠD 9368 Ljubljana – Arheološko območje Ljubljansko barje (rdeče).¹²

Današnji Ig z okolico je bil pomembna naselbina v rimskem času. O tem pričajo najdbe 120 kamnitih nagrobnih spomenikov, ki so žal v sekundarni legi. Z rimsko Emono je bil povezan tako s cestno kot z rečno povezavo. J. Šašel je antično naselbino tako lociral v osrednji in zahodni del »starega Iga«, od izvira Ižice, središča vasi in Cerkve sv. Martina do pokopališča. Vzhodno od domnevnega jedra naselja

⁸ Spletni vir 3: Arheološki kataster Slovenije, dostop 30. 12. 2020.

⁹ Spletni vir 2: Register kulturne dediščine RKD, dostop 30.12. 2020.

¹⁰ Velušček, Toškan, Čufar 2011, 64.

¹¹ (Velušček, Toškan, Čufar 2011, 53.

¹² Spletni vir 2: Register kulturne dediščine RKD, dostop 30, 12, 2020.

je locirano, arheološko sicer nepotrjeno, križišče pomembnih prometnih povezav: Lavrica – Ig, Ig – Podgozd in Ig – Staje. Jedro naselja bi potemtakem ležalo zahodno od glavne prometne povezave z Emono, ki jo domnevno predstavlja tudi na lidarskem posnetku rekognoscirana trasa ceste Lavrica – Ig, s potekom čez Barje med Babno gorico in Kremenico.¹³

Na Bregu pri Škofljici se nahaja najdišče iz srednje in mlajše kamene dobe (8.000–4.500 pr.n.š.). Najdišče je pomembno, ker v Sloveniji predstavlja eno redkih raziskanih točk srednje kamene dobe. S sondažnimi izkopavanji so bili raziskani sloji z ognjiščem in številnimi kamenimi orodji.¹⁴

Na Gradišču nad Pijavo Gorico je bil odkrit tabor mezolitskih lovcev.¹⁵

Na Arheološkem najdišču Grmez pri Lavrici so odkrili sledove mezolitske in bakrenodobne poselitve; odkriti so bili kamniti odbitki in orodja. Najdeni odlomki eneolitske lončenine nakazujejo na koliščarsko naselbino.¹⁶

Najdišče Škofljica – Naselbina Novi tali je odkrila ekipa ZRC SAZUja leta 1988 z metodo topografskega pregleda. Pri raziskavi so odkrili številna kamnita orodja. Naselbino so potrdila sondažna izkopavanja ekipe Filozofske fakultete Ljubljana, Oddelek za arheologijo, leta 1995. Ekipa je poleg kamnitih orodij odkrila tudi odlomke lončenine.¹⁷

Na Podmolniku se nahaja Arheološko najdišče Podmolnik - Gradišče z grobišči Molnik. Odkrito je bilo veliko železnodobno gradišče s pripadajočim grobiščem.

Na Vrhju nad Želimljami - Arheološko najdišče Sv. Peter, so tik ob Cerkvi sv. Petra odkrili starejše železnodobno gradišče s pripadajočimi obrambnimi terasami in nasipi.¹⁸ Arheološko najdišče Klada – Grobišče je halštatsko gomilno grobišče, ki pripada prazgodovinski naselbini na Golem. Leta 1865 so prekopali gomilo in našli skeletni in več žarnih pokopov. Odkrita sta bila tudi rimsko grobišče in rimska cesta.¹⁹

Iz rimskega obdobja so na Lanišču – Arheološko najdišče Rupa odkrili rimske drobne najdbe, rimski nagrobnik, vidni pa so tudi ostanki vicinalne rimske ceste.²⁰

¹³ Grahek, Ragolič, 2017, 240.

¹⁴ Spletni vir 2.

¹⁵ Spletni vir 2.

¹⁶ Spletni vir 2.

¹⁷ Spletni vir 2.

¹⁸ Spletni vir 2.

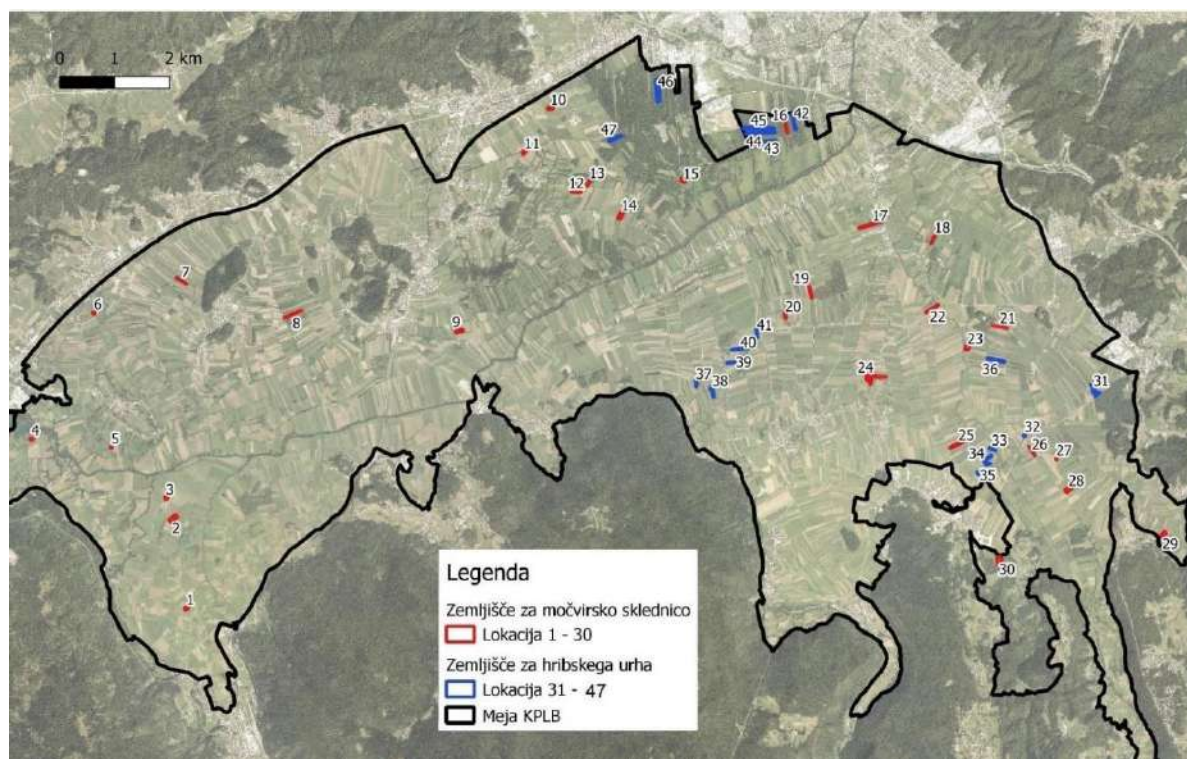
¹⁹ Spletni vir 2.

²⁰ Spletni vir 2.

2.3.3 Pregledni načrti raziskave

Pregledni načrti raziskave se zaradi količine podatkov nahajajo v prilogi.

Na tem mestu predstavljamo načrt raziskave z vrisanimi lokacijami vzpostavitve vodnih in kopenskih habitatov za hribskega urha in močvirsko sklednico. Načrt je pripravil javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje. Z modro barvo so označene lokacije predvidenih habitatov za hribskega urha, z rdečo barvo pa lokacije habitatov za močvirsko sklednico (ločena raziskava, prav tako del projekta PoLJUBA).

Slika 7: Karta predvidenih lokacij vzpostavitve vodnih in kopenskih habitatov za hribskega urha in močvirsko sklednico v okviru projekta PoLJUBA.²¹

²¹ Načrt pripravil Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje.

2.3.4 Seznam stratigrafskih ali drugih opazovanih enot z opisi

OBMOČJE DEDIŠČINE (EŠD)	OPAZOVALNA ENOTA (TLORIS)	STRATIGR. ENOTA	ŠT. LOKACIJE	NAČRT (ŠT. LISTA)
11819, 9368, 11382, 190	Tloris T1	1, 2, 3	35	1
11819, 9368	Tloris T2	1, 2, 3	31	2
11819, 9368, 11382, 190	Tloris T3	1, 2, 3	32	1
11819, 9368	Tloris T4	1, 2, 3	37	4
11819, 9368	Tloris T5	1, 2, 3	38	4
11819, 9368	Tloris T6	1, 2, 3	40	4
11819, 9368	Tloris T7	1, 2, 3	44	5
11819, 9368	Tloris T8	1, 2, 3	45	5
11819, 11382, 9368, 190	Tloris T9		33	1
11819, 11382, 9368, 190	Tloris T10		34	1
11819, 11382, 9368, 190	Tloris T11		34	1
11819, 9368	Tloris T12		31	2
11819, 9368, 11468	Tloris T13		41	3
11819, 9368	Tloris T14		39	1
11819, 9368	Tloris T15		43	5
11819, 9368	Tloris T16		45	5
11819, 9368	Tloris T17		42	5
11819, 9368	Tloris T18		46	6
11819, 9368	Tloris T19		46	6
11819, 9368	Tloris T20		46	6
11819, 9368	Tloris T21		46	6
11819, 9368	Tloris T22		47	7
11819, 9368	Tloris T23		47	7
11819, 9368	Tloris T24		36	8

Tabela 1: Seznam dokumentiranih tlorisov. Pripravil: Bogo Klezin.
Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

TLORIS T1

Tloris T1 se nahaja na lokaciji št. 35 (k. o. 1700 Ig). Dokumentirana je bila večja izmed luž (vel. 69 m²). Smer posnetka: SV.

OPIS SE-jev:

- SE 1 (0 – 8 cm) Travná ruša.
- SE 2 8 – 30 cm) Melj, glina (15%). Rjave barve, drobljive konsistence. Interpretacija: nasutje?
- SE 3 (30 – 40 cm) Glinen melj. Rumenkasto rjave barve, mehke konsistence. Interpretacija: naravna plast.

Slika 8: Tloris T1. Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

TLORIS T2

Tloris T2 se nahaja na lokaciji št. 31 (k. o. 1697 Lanišče). Dokumentirana je bila luža na S. Smer posnetka: J-JV.

OPIS SE-jev:

- SE 1 (0 – 10 cm) Travná ruša.
- SE 2 (10 – 25 cm) Melj. Vsebuje pesek (15%), grušč (vel. do 1 x 2 x 2 cm). Temno rjave barve, drobljive konsistence. Interpretacija: nasutje.
- SE 3 (40 – 130 cm) Glinen melj, v vrhnjem delu več melja in peska. Svetlo rumenkasto sive barve, mehke konsistence. Interpretacija: naravna plast.

Slika 9: Tloris T2 Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

TLORIS T3

Tloris T3 se nahaja na lokaciji št. 35 (k. o. 1700 Ig). Dokumentirana je bila večja izmed luž (vel. 69 m²). Smer posnetka: SV.

OPIS SE-jev:

- SE 1 (0 – 10 cm) Gozdna podrast.
- SE 2 (10 – 20 cm) Melj, vsebuje pesek. Rjave barve, drobljive konsistence. Interpretacija: nasutje?
- SE 3 (20 – 40 cm) Glinen melj, svetlo rumenkasto rjave barve, mehke in rahlo drobljive konsistence. Interpretacija: nasutje?
- SE 4 (40-50 cm) šota?
- SE 5 (50 - 55 cm) Glinen melj, rumenkasto sive barve. Mehke konsistence. Interpretacija: naravna plast.

Slika 10: Tloris T3. Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

TLORIS T4

Tloris T4 se nahaja na lokaciji št. 37 (k. o. 1702 Tomišelj). Dokumentirana je bila luža na S. (vel. 24 m²). Smer posnetka: S-SZ

OPIS SE-jev:

- SE 1 (0 – 10 cm) Travná ruša.
- SE 2 (10 – 30 cm) Melj, vsebuje glino (15%), korenine. Temno rjave barve, mehke in rahlo drobljive konsistence. Interpretacija: naravna humusna plast.

Slika 11: Tloris T4. Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

TLORIS T5

Tloris T5 se nahaja na lokaciji št. 38 (k. o. 1702 Tomišelj). Dokumentirana je bila večja izmed luž (vel. 69 m²). Smer posnetka: Z.

OPIS SE-jev:

- SE 1 (0 – 10 cm) Travná ruša.
- SE 2 (10 – 30 cm) Mulj, korenine. Temno rjave barve, mehke konsistence. Interpretacija: črnica?
- SE 3 (30 – 40 cm) Šota.

Slika 12: Tloris T5. Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

TLORIS T6

Tloris T6 se nahaja na lokaciji št. 40 (k. o. 1702 Tomišelj). Dokumentirana je bila luža (vel. 29 m²). Smer posnetka: Z

OPIS SE-jev:

- SE 1 (0 – 10 cm) Gozdna podrast.
- SE 2 (10 – 30 cm) Mulj organski ostanki (10%). Prepleten s koreninami. Temno barve, drobljive mehke konsistence. Interpretacija: črnica?
- SE 3 (30 – 40 cm) Šota.

Slika 13: Tloris T6. Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

TLORIS T7

Tloris T7 se nahaja na lokaciji št. 44 (k. o. 1702 Tomišelj). Dokumentirana je bila mlaka (vel. 89 m²). Smer posnetka: Z.

OPIS SE-jev:

- SE 1 (0 – 10 cm) Gozdna podrast.
- SE 2 (10 – 25 cm) Melj. Vsebuje organske ostanke lesa (5%). Temno rjave barve, drobljive konsistence. Interpretacija: naravna humusna plast.
- SE 3 (25 – 80 cm) Glinen melj, rumenkasto sive barve, mehke in rahlo drobljive konsistence. Interpretacija: naravna plast.

Slika 14: Tloris T7. Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

TLORIS T8

Tloris T8 se nahaja na lokaciji št. 45 (k. o. 1722 Trnovsko predmestje Dokumentirana je bila mlaka (vel. 50 m²). Smer posnetka: Z.

OPIS SE-jev:

- SE 1 (0 – 10 cm) Gozdna podrast.
- SE 2 (10 – 35 cm) Mulj. Temno rjave barve, mehke konsistence. Interpretacija: naravna humusna plast.
- SE 3 (35 – 80 cm) Glinen melj, vsebuje pesek (15%). Rumenkasto sive barve, drobljive konsistence. Interpretacija: naravna plast.

Slika 15: Tloris T8. Foto: Bogo Klezin. Izvajalec raziskave: Avgusta d.o.o.

2.3.5 Opredelitev najdišča in interpretacija rezultatov

Raziskava ni dala novih podatkov o poselitvi območja v arheoloških obdobjih.

PODATKI O ARHIVU

Digitalna dokumentacija:

- 4,47 Gb fotografij.
- 13 Gb načrtov.
- Seznam fotografij.

Arhiv najdišča je do predaje pristojni instituciji dostopen v prostorih podjetja Avgusta, raziskovalna in storitvena dejavnost, d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija.

SEZNAM UPORABLJENIH VIROV

GRAHEK L., A RAGOLIČ. 2017, Prvo odkritje rimskega grobišča na Igu / The first discovery of the Roman cemetery at Ig, Slovenia. – V/In: Županek B., B. Vičič (ur./eds.), Emona MM: urbanizacija prostora - nastanek mesta / urbanisation of space - beginning of a town, 235-248.

PERKO, D., M. OROŽEN ADAMIČ (ur.) 1999, Slovenija – pokrajine in ljudje. Ljubljana, Založba Mladinska knjiga.

VELUŠČEK, A., B. TOŠKAN, K. ČUFAR 2011, Zaton kolišč na Ljubljanskem barju. – Arheološki vestnik 62, 51–82.

Spletni viri

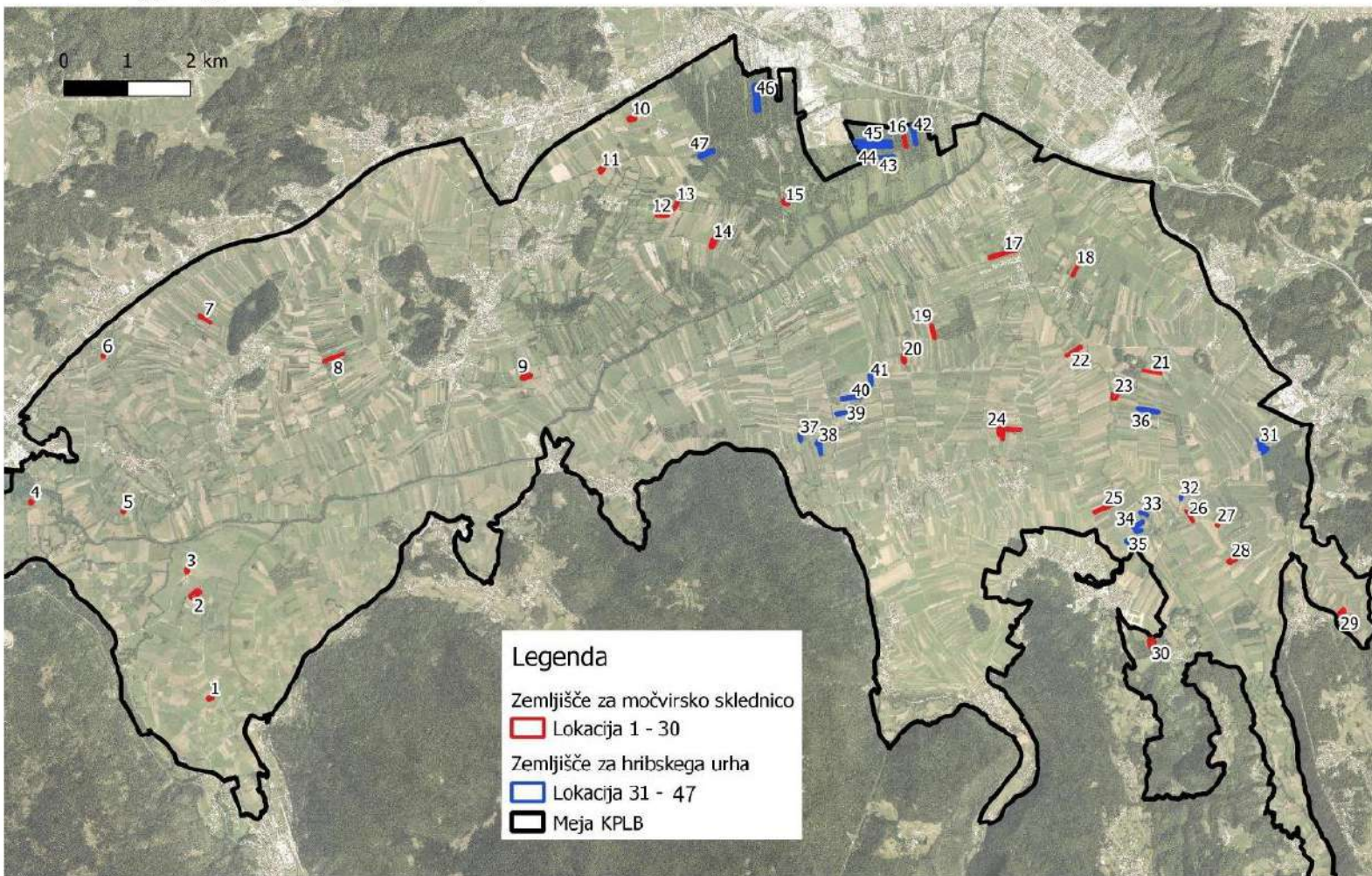
- Spletni vir 1. Ljubljansko barje: Ljubljansko barje
- [Http://www.ljubljanskobarje.si/obcine-z-ljubljanskegabarja/skofljica](http://www.ljubljanskobarje.si/obcine-z-ljubljanskegabarja/skofljica) [dostop 30. 12. 2020].
- Spletni vir 2: Register kulturne dediščine RKD
[Https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=df5b0c8a300145fda417eda6b0c2b52b](https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=df5b0c8a300145fda417eda6b0c2b52b) [dostop 30. 12. 2020].
- Spletni vir 3. Arheološki kataster Slovenije
- [Http://arkas.zrc-sazu.si/index.php?kaj=viewNajdisce.poglej&id=080606.06/](http://arkas.zrc-sazu.si/index.php?kaj=viewNajdisce.poglej&id=080606.06/) (dostop dne 27. 12. 2020).
- [Http://arkas.zrc-sazu.si/index.php?kaj=viewNajdisce.poglej&id=080606.08/](http://arkas.zrc-sazu.si/index.php?kaj=viewNajdisce.poglej&id=080606.08/) (dostop dne 27. 12. 2020).
- <http://arkas.zrc-sazu.si/index.php?kaj=viewNajdisce.poglej&id=080606.09/> (dostop dne 27. 12. 2020).
- [Http://arkas.zrc-sazu.si/index.php?kaj=viewNajdisce.poglej&id=080606.13/](http://arkas.zrc-sazu.si/index.php?kaj=viewNajdisce.poglej&id=080606.13/) (dostop dne 27.12.2020).
- Spletni vir 4. Atlas okolja:
[Http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/](http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/) (dostop dne 27. 12. 2020).

PRILOGA 1: NAČRT ZA IZVEDBO POSAMEZNIH POSEGOV²²

²² Izdelal Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje.

Priloga 2: NAČRT ZA IZVEDBO POSAMEZNIH POSEGOV

I. Karta lokacij posegov na Ljubljanskem barju

PRILOGA 2: SEZNAM NAČRTOVANIH HABITATOV ZA HRIBSKEGA URHA²³

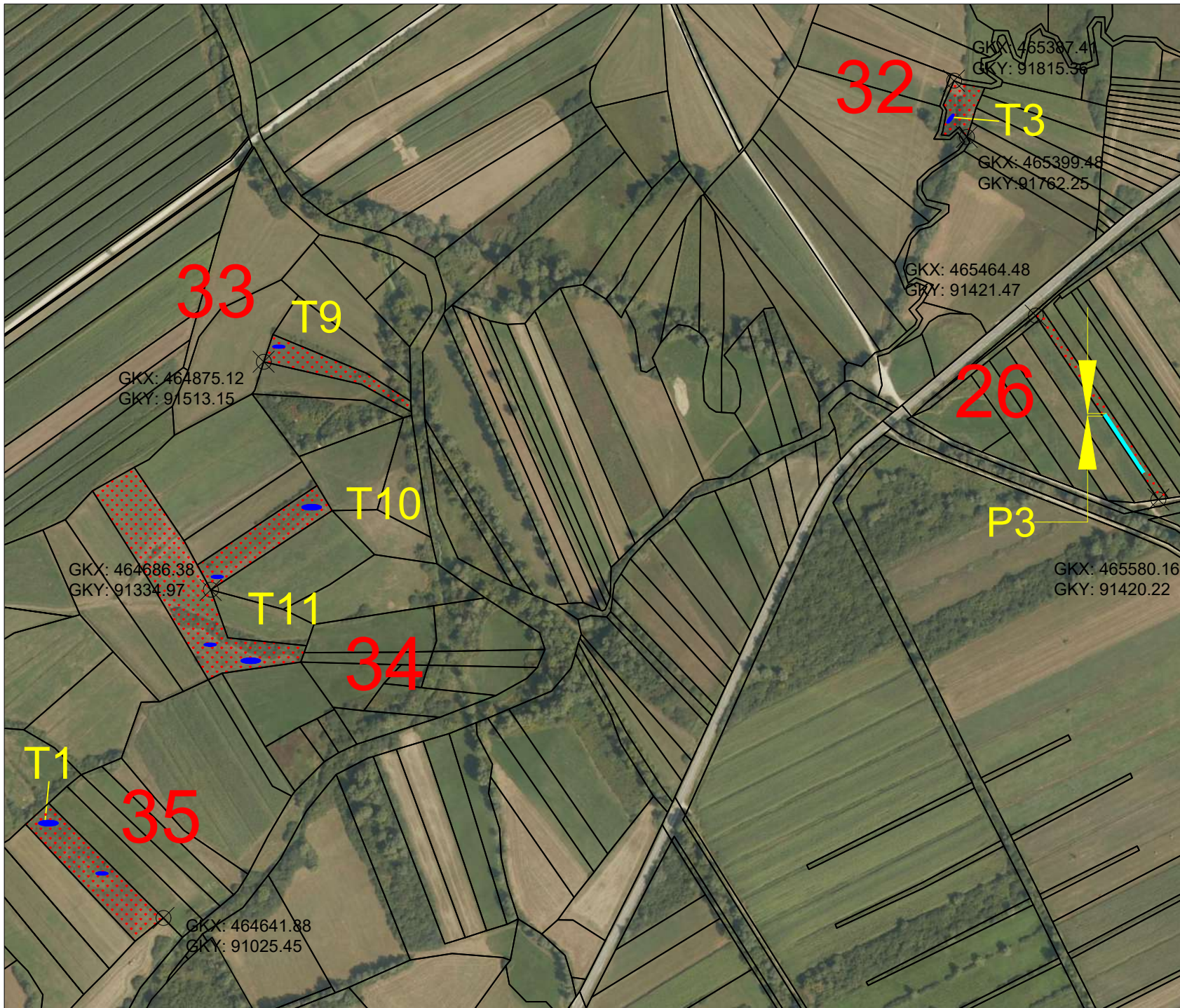
²³ Izdelal Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje.

zap. št.	št. lokacije	št. parc.	št. k. o.	k.o.	občina	habitat	površina izkopa (m ²)
1	15	2292/3	1723	Vič	Ljubljana	luže	62
2	31	717	1697	Lanišče	Škofljica	luže	27
3	31	717	1697	Lanišče	Škofljica	luže	28
4	31	1523/5	1697	Lanišče	Škofljica	luže	34
5	32	786	1700	lg	lg	luže	20
6	33	652	1700	lg	lg	luže	23
7	34	660	1700	lg	lg	luže	23
8	34	660	1700	lg	lg	luže	69
9	34	663	1700	lg	lg	luže	23
10	34	663	1700	lg	lg	luže	69
11	35	686/5	1700	lg	lg	luže	69
12	35	686/5	1700	lg	lg	luže	23
13	36	1114	1700	lg	lg	luže	23
14	36	1115	1700	lg	lg	luže	23
16	37	1645/1	1702	Tomišelj	lg	luže	24
17	37	1645/1	1702	Tomišelj	lg	luže	24
18	38	1564/1	1702	Tomišelj	lg	luže	32
19	38	1564/1	1702	Tomišelj	lg	luže	69
20	39	983	1702	Tomišelj	lg	luže	29
21	40	994	1702	Tomišelj	lg	luže	29
22	41	1054	1702	Tomišelj	lg	luže	23
23	41	1054	1702	Tomišelj	lg	luže	47
24	42	1080/90	1722	Trnovsko predmestje	Ljubljana	luže	69
25	42	1080/90	1722	Trnovsko predmestje	Ljubljana	luže	69
26	43	1081/70	1722	Trnovsko predmestje	Ljubljana	mlaka	50
27	43	1081/70	1722	Trnovsko predmestje	Ljubljana	luže	69
28	44	1081/50	1722	Trnovsko predmestje	Ljubljana	mlaka	89
29	44	1081/50	1722	Trnovsko predmestje	Ljubljana	luže	69
30	45	1081/35	1722	Trnovsko predmestje	Ljubljana	mlaka	50
31	45	1081/40	1722	Trnovsko predmestje	Ljubljana	luže	23
32	45	1081/40	1722	Trnovsko predmestje	Ljubljana	luže	69
33	46	2098	1723	Vič	Ljubljana	luže	41
34	46	2098	1723	Vič	Ljubljana	luže	41
35	46	2098	1723	Vič	Ljubljana	luže	41

zap. št.	št. lokacije	št. parc.	št. k. o.	k.o.	občina	habitat	površina izkopa (m ²)
36	46	2098	1723	Vič	Ljubljana	luže	41
37	46	2098	1723	Vič	Ljubljana	luže	69
38	46	2098	1723	Vič	Ljubljana	luže	69
39	46	2098	1723	Vič	Ljubljana	luže	69
40	47	2554/5	1994	Dobrova	Ljubljana	luže	62
41	47	2554/5	1994	Dobrova	Ljubljana	luže	69
						skupaj	1.852

PRILOGA 3: NAČRT ARHEOLOŠKE RAZISKAVE (LISTI 1 – 8)²⁴

²⁴ V legendi oznaka »Izkop luže« pomeni izkop vodnega habitata za hribskega urha, oznaka »Izkop mlake« pa pomeni izkop vodnega habitata za močvirsko sklednico, ki je predstavljen v poročilu »Arheološke raziskave ob vzpostavitvi vodnih habitatov za močvirsko sklednico na Ljubljanskem barju«.

Osnovni podatki o raziskavi

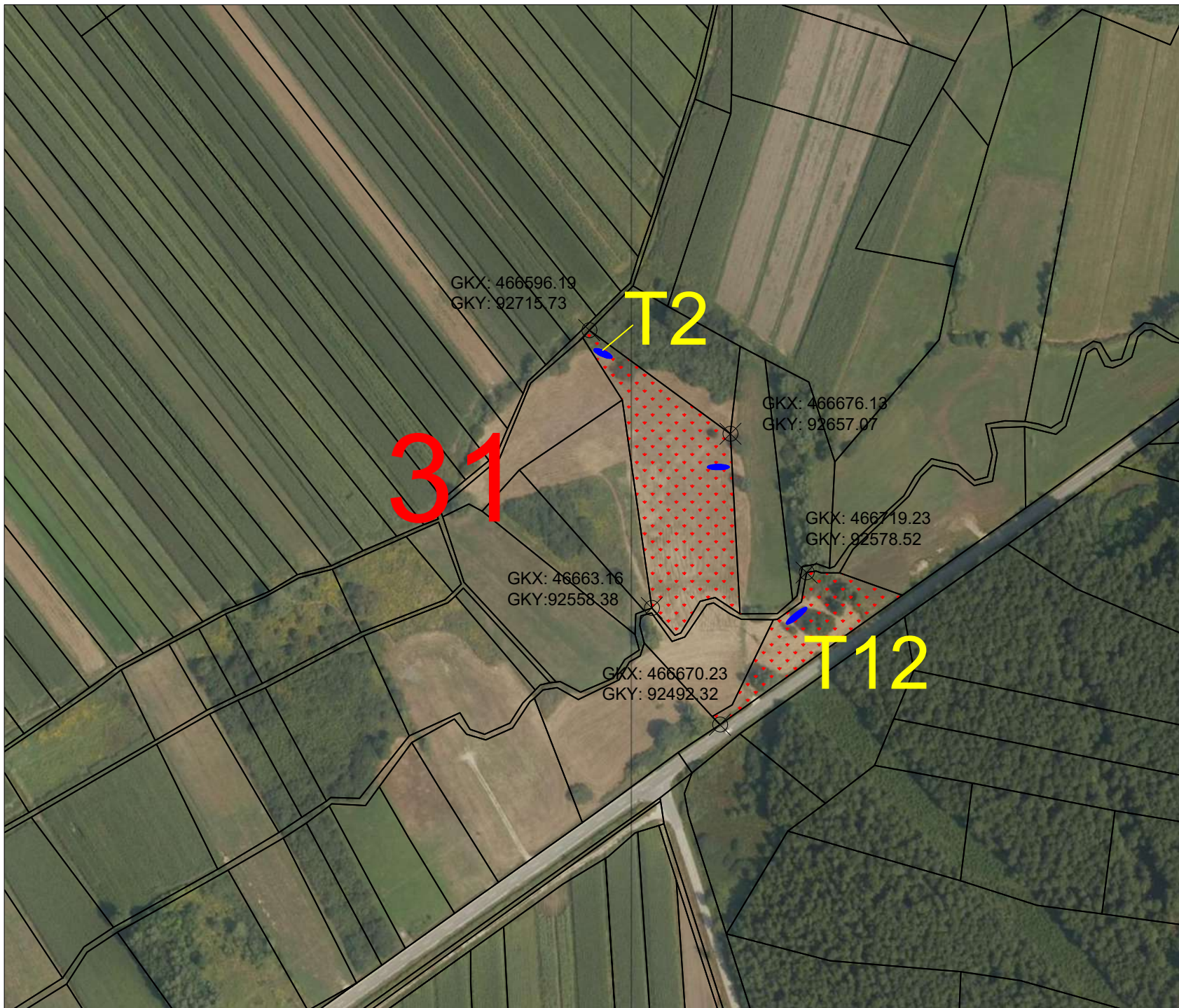
Izvajalec raziskave	Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija
Koda raziskave	20 - 0322
Območje dediščine	1. Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje; 2. Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje 3. Ig - Kolišča na Igu 4. Babna Gorica - Rimska cesta
EŠD	9368, 11819, 190, 11382
Obdobje raziskave	24. 08. 2020 - 09. 11. 2020
Vodja raziskave	Ines Klokočovnik, univ. dipl. arh.

LEGENDA

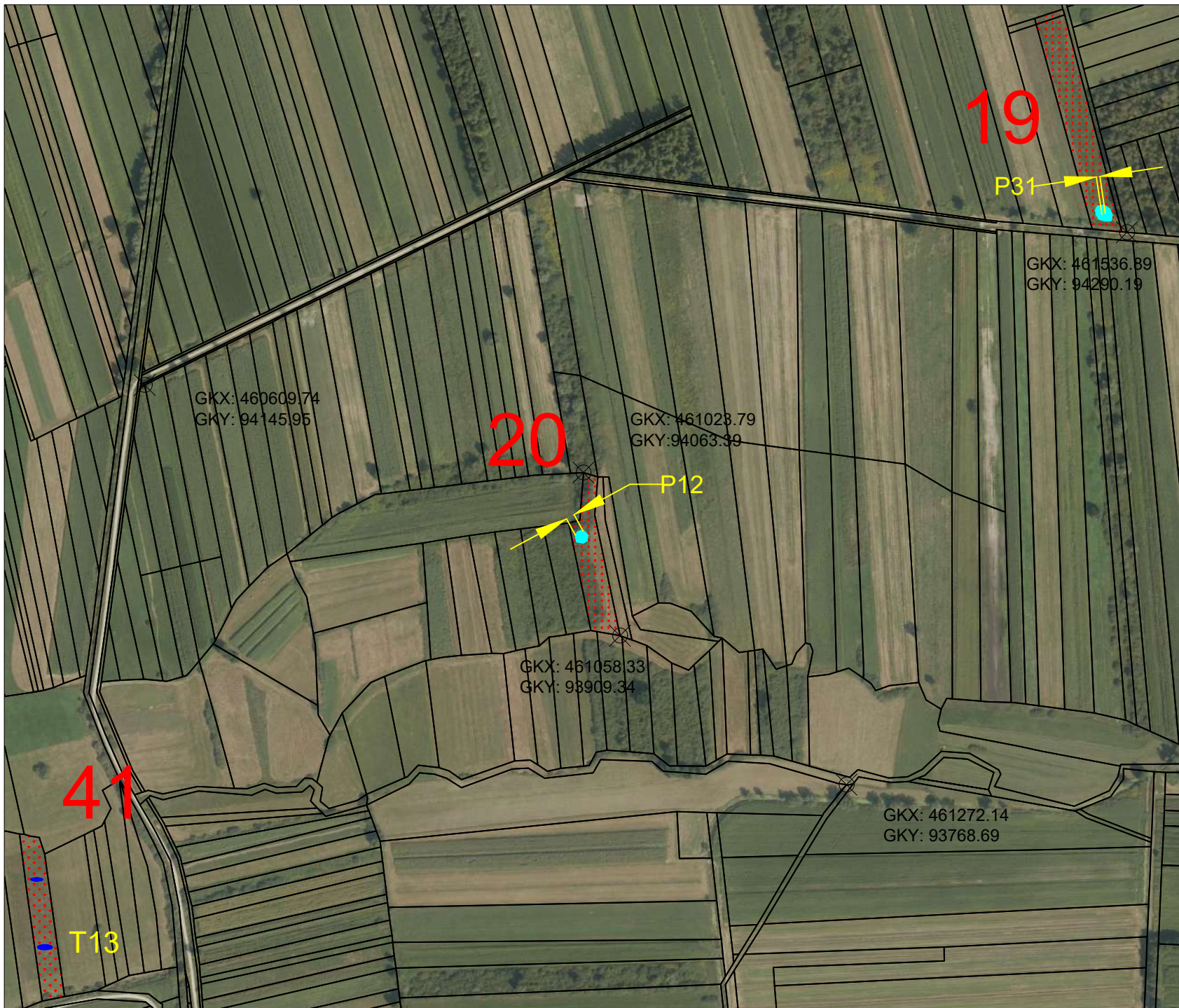
	Lokacija (parcelna meja)
	Izkop mlake
	Izkop luže
	Dokumentirani tlorisi in profili

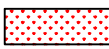

Merilo	Št. lista
1 : 5000	01
Datum tiskanja	
2. 01. 2020	
Ime datoteke	
Barje_načrt.dwg	

Osnovni podatki o raziskavi	
Izvajalec raziskave	Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija
Koda raziskave	20 - 0322
Območje dediščine	1. Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje; 2. Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje
EŠD	9368, 11819
Obdobje raziskave	24. 08. 2020 - 09. 11. 2020
Vodja raziskave	Ines Klokočovnik, univ. dipl. arh.
LEGENDA	
	Lokacija (parcelna meja)
	Izkop mlake
	Izkop luže
	Dokumentirani tlorisi in profili
Merilo	Št. lista
1 : 3000	02
Datum tiskanja	
2. 01. 2020	
Ime datoteke	
Barje_načrt.dwg	

Osnovni podatki o raziskavi	
Izvajalec raziskave	Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija
Koda raziskave	20 - 0322
Območje dediščine	1. Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje; 2. Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje 3. Brest - Arheološko najdišče Mali Deli in Stari Tali
EŠD	9368, 11819, 11468
Obdobje raziskave	24. 08. 2020 - 09. 11. 2020
Vodja raziskave	Ines Klokočovnik, univ. dipl. arh.
LEGENDA	
	Lokacija (parcelna meja)
	Izkop mlake
	Izkop luže
	Dokumentirani tlorisi in profili
	
Merilo	Št. lista
1 : 5000	03
Datum tiskanja	
2. 01. 2020	
Ime datoteke	
Barje_načrt.dwg	

Osnovni podatki o raziskavi

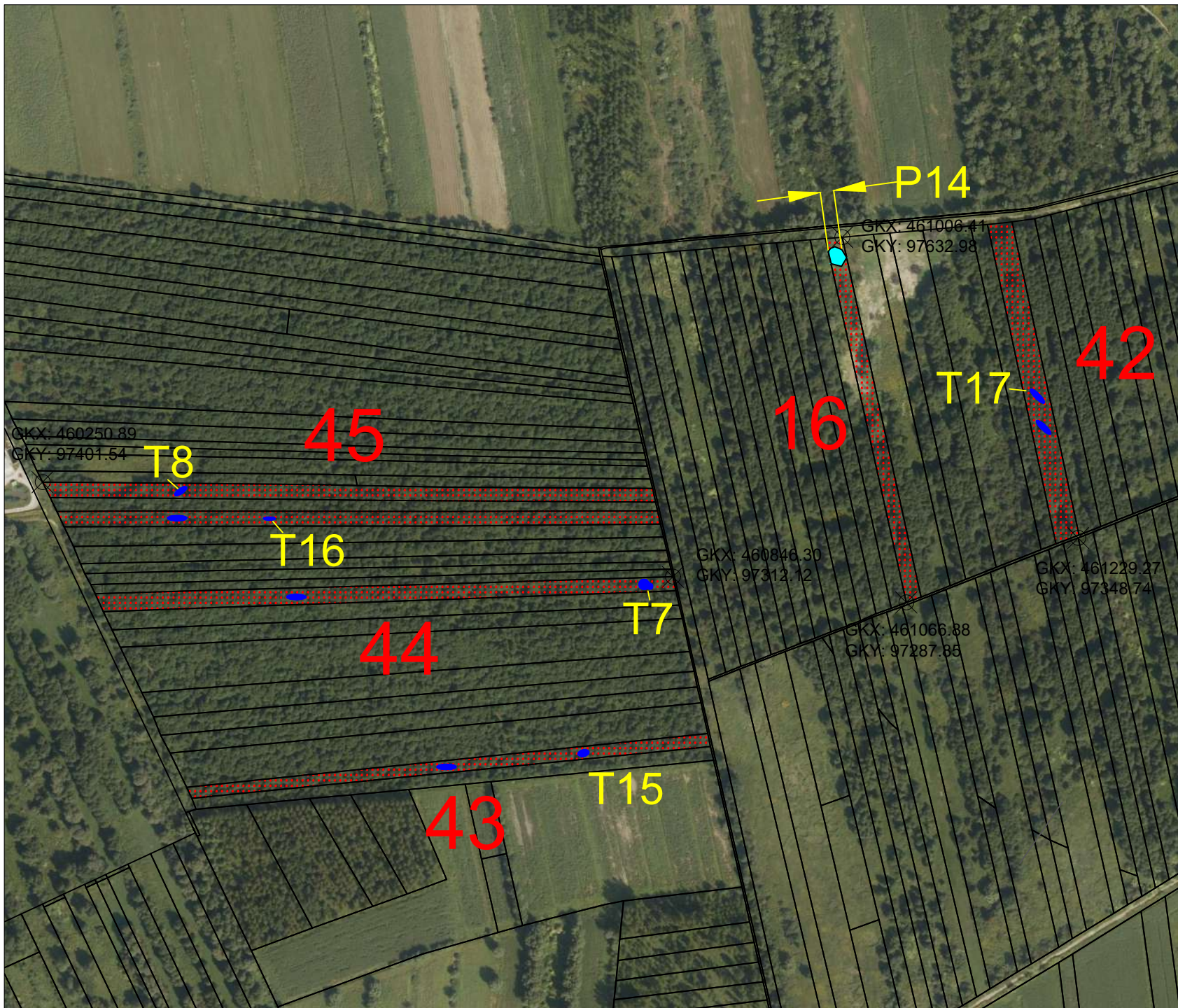
Izvajalec raziskave	Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija
Koda raziskave	20 - 0322
Območje dediščine	1. Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje; 2. Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje;
EŠD	9368, 11819
Obdobje raziskave	24. 08. 2020 - 09. 11. 2020
Vodja raziskave	Ines Klokočovnik, univ. dipl. arh.

LEGENDA

	Lokacija (parcelna meja)
	Izkop mlake
	Izkop luže
	Dokumentirani tlorisi in profili

Merilo	Št. lista
1:5000	04
Datum tiskanja	
2. 01. 2020	
Ime datoteke	
Barje_načrt.dwg	

Osnovni podatki o raziskavi

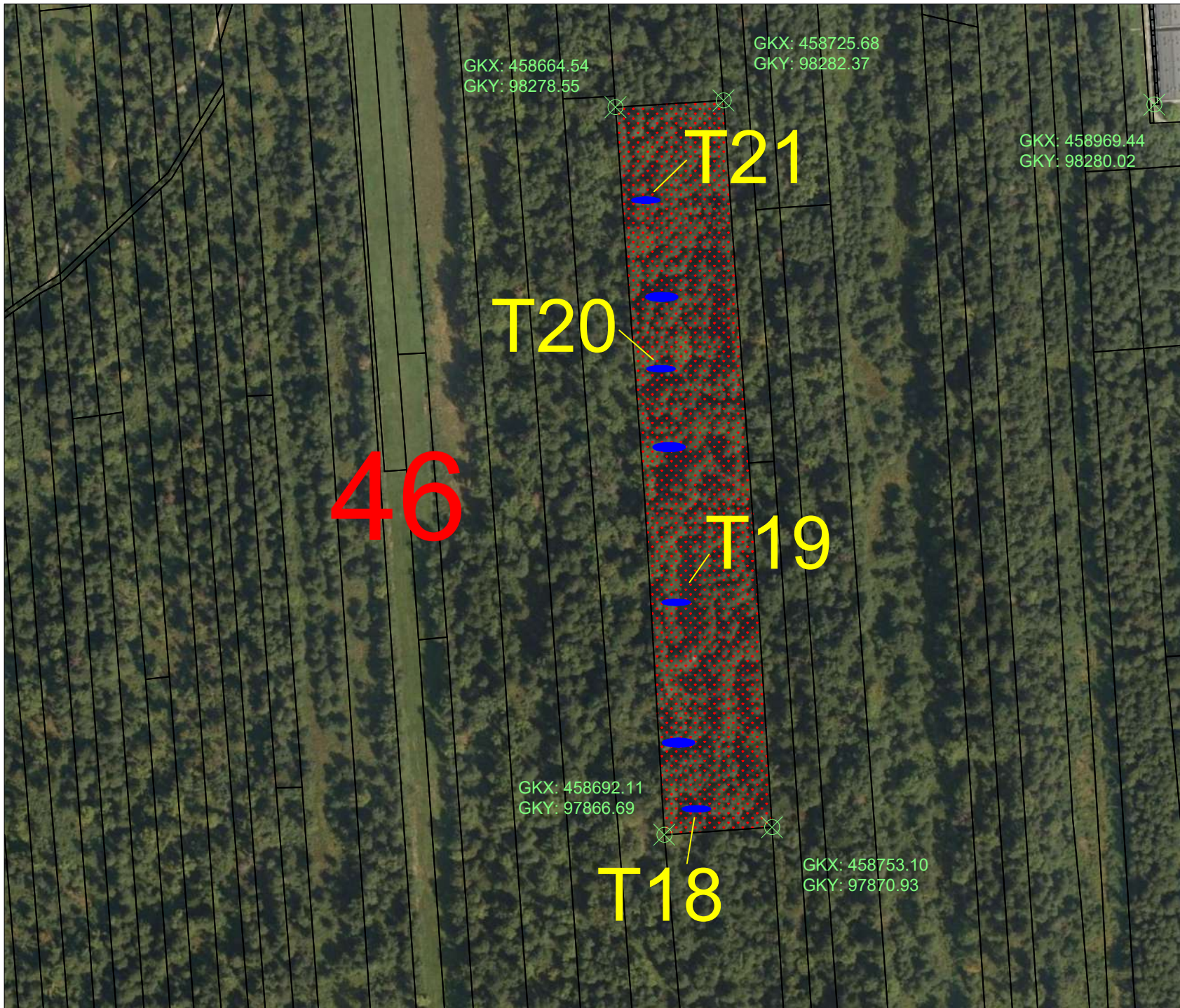
Izvajalec raziskave	Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija
Koda raziskave	20 - 0322
Območje dediščine	1. Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje; 2. Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje;
EŠD	9368, 11819
Obdobje raziskave	24. 08. 2020 - 09. 11. 2020
Vodja raziskave	Ines Klokočovnik, univ. dipl. arh.

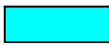

LEGENDA

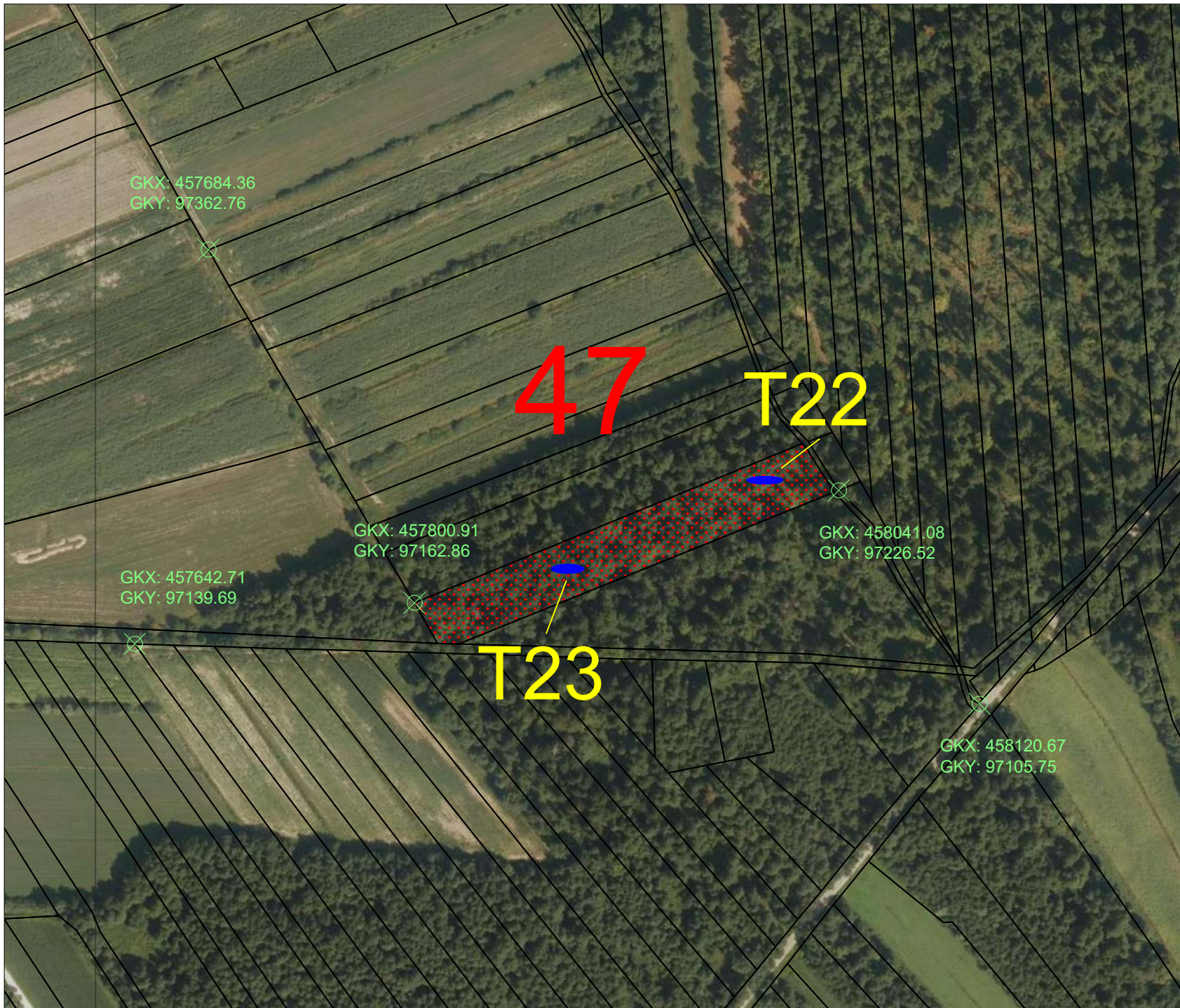
	Lokacija (parcelna meja)
	Izkop mlake
	Izkop luže
	Dokumentirani tlorisi in profili

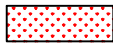

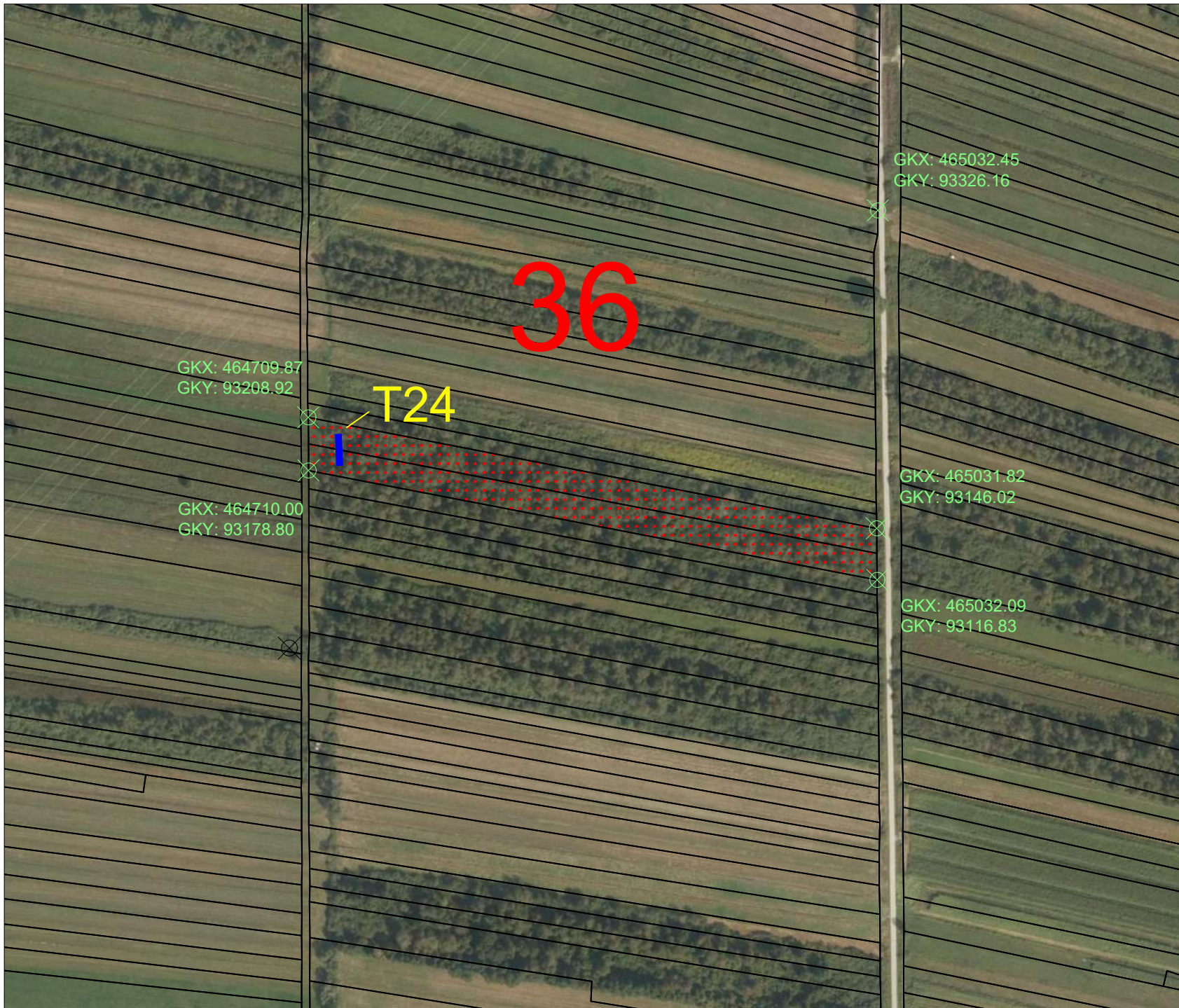
Merilo	Št. lista
1:5000	05
Datum tiskanja	
2. 01. 2020	
Ime datoteke	
Barje_načrt.dwg	

Osnovni podatki o raziskavi	
Izvajalec raziskave	Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija
Koda raziskave	20 - 0322
Območje dediščine	1. Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje; 2. Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje
EŠD	9368, 11819
Obdobje raziskave	24. 08. 2020 - 09. 11. 2020
Vodja raziskave	Ines Klokočovnik, univ. dipl. arh.
LEGENDA	
	Lokacija (parcelna meja)
	Izkop mlake
	Izkop luže
	Dokumentirani tlorisi in profili
	
Merilo	Št. lista
1 : 3000	06
Datum tiskanja	
2. 01. 2020	
Ime datoteke	
Barje_načrt.dwg	

Osnovni podatki o raziskavi	
Izvajalec raziskave	Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija
Koda raziskave	20 - 0322
Območje dediščine	1. Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje; 2. Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje
EŠD	9368, 11819
Obdobje raziskave	24. 08. 2020 - 09. 11. 2020
Vodja raziskave	Ines Klokočovnik, univ. dipl. arh.
LEGENDA	
	Lokacija (parcelna meja)
	Izkop mlake
	Izkop luže
	Dokumentirani tlorisi in profili
	
Merilo	Št. lista
1 : 3000	07
Datum tiskanja	
2. 01. 2020	
Ime datoteke	
Barje_načrt.dwg	

Osnovni podatki o raziskavi	
Izvajalec raziskave	Avgusta d.o.o., Mestni trg 15, 5280 Idrija
Koda raziskave	20 - 0322
Območje dediščine	1. Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje; 2. Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje
EŠD	9368, 11819
Obdobje raziskave	24. 08. 2020 - 10. 11. 2020
Vodja raziskave	Ines Klokočovnik, univ. dipl. arh.
LEGENDA	
	Lokacija (parcelna meja)
	Izkop mlake
	Izkop luže
	Dokumentirani tlorisi in profili
Merilo	Št. lista
1 : 3000	28
Datum tiskanja	
2. 01. 2020	
Ime datoteke	
Barje_načrt.dwg	